

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण समूहको सहायक निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

लिखित परीक्षा

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	अंक भार	समय
प्रथम पत्र	सामान्य ज्ञान र दूरसञ्चार सम्बन्धी (सबै सेवाको लागि)	१००	वस्तुगत बहुउत्तर छोटो उत्तर लामो उत्तर	१ X ३० = ३० ४ X १० = ४० १० X ३ = ३०	३ घण्टा
द्वितीय पत्र	आर्थिक विश्लेषण: सिद्धान्त र व्यवहार	१००	विषयगत समस्या समाधान	८X १० = ८० १X २० = २०	३ घण्टा
तृतीय पत्र	व्यवस्थापन तथा सेवासम्बन्धी नीति नियम	१००	विषयगत समस्या समाधान	८X १० = ८० १X २० = २०	३ घण्टा

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी वा नेपाली अथवा अंग्रेजी र नेपाली दुवै हुन सक्नेछ ।
२. यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने र सबै क्षेत्रलाई समेट्नु पर्नेछ ।
३. विषयगत प्रश्नहरूको स्वरूप निम्नानुसार हुन सक्नेछ:
 - ३.१ लामो उत्तर दिने १० अङ्कका पूरा प्रश्नहरू सोध्न सकिनेछ ।
 - ३.२ एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
४. समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ:
 - (क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
 - (ख) दोश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
 - (ग) तेश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।
 - (घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका ।
५. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
६. यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूह, उपसमूहहरूका पाठ्यक्रमहरू खारेज गरिएका छन् ।
७. पाठ्यक्रम लागू मिति: २०६५।३।..... देखि लागू हुनेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण समूहको सहायक निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिता द्वितीय पत्रको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

द्वितीय पत्र: आर्थिक विश्लेषण: सिद्धान्त र व्यवहार

खण्ड (क)

1. Microeconomics

40

- 1.1 Concept of Micro & Macro Economics
- 1.2 Concept of Static & Dynamics
- 1.3 Theories of Consumer Behavior, Consumer's Equilibrium, Price Effect, Income Effect and Substitution Effects, Consumer Surplus,
- 1.4 Theories of Production & Technological Change
- 1.5 Demand Analysis
- 1.6 Objectives of the Firm
- 1.7 Theories of Cost and Revenue
- 1.8 Theory of Market: Perfect Competition, Monopoly, Price Discrimination, Monopolistic Competition, Duopoly, Oligopoly, Collusive and Non Collusive Markets,
- 1.9 Capital Budgeting
- 1.10 Cost of Capital
- 1.11 Investment Decision
- 1.12 Average Cost Pricing
- 1.13 Marginal Cost Pricing
- 1.14 Business Decision Making
- 1.15 Factor Pricing & Income Distribution
- 1.16 General Equilibrium and Welfare Economics

खण्ड (ख)

2. Macro Economics

40

- 2.1 Inflation and Unemployment
- 2.1 Fiscal Policy: Theory and Practice
- 2.2 Monetary Policy: Theory and Practice
- 2.3 Trade Cycle
- 2.4 National Income Accounting: Theory and Practice
- 2.5 Circular Flow Income and Expenditure
- 2.6 Keynesian Theory of Income Determination
- 2.7 Concept of Effective Demand
- 2.8 Psychological Law of Keynes
- 2.9 Marginal Propensity to Consume
- 2.10 Theory of Multiplier
- 2.11 Relationship between Saving, Investment and Rate of Interest
- 2.12 Keynesian Approach in Interest Rate Determination
- 2.13 Relationship Between Bond Price and Interest Rate
- 2.14 Hicks-Allen Approach to Income and Interest Rate Determination

- 2.15 Economic Growth Theories
- 2.16 Characteristics of Least Developed Countries,
- 2.17 Concept of Development, Development Determinants, Capital Formation
- 2.18 Policy Issues in Development
- 2.19 Poverty: Magnitude and Measurement
- 2.20 Measurement of Income Inequality
- 2.21 Unemployment Causes and Consequences
- 2.22 Economic Liberalization, Globalization and Privatization, and Its Impact on Poverty in LDCs
- 2.23 Current Trends in Foreign Trade of Nepal

३. विश्वव्यापिकरण र नेपाल

वैदेशिक व्यापार, वैदेशिक लगानी, वैदेशिक सहायता र राष्ट्र निर्माणमा यसको भूमिका, नेपालको विकासमा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू, WTO, Multinational Company, Intellectual Property Right (IPR), राष्ट्रिय विकासमा सरकारी र गैरसरकारी क्षेत्रको भूमिका, वैदेशिक प्रत्यक्ष लगानी (FDI).

खण्ड (ग)

माथि खण्ड खण्ड (क) र खण्ड (ख) लाई समेटेर समस्या समाधान २० अंकको सोधिनेछ ।

माथिको खण्डहरूबाट विषयगत प्रश्नहरू १० वटा सोधिनेछ, जसबाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने २० अंकका प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण समूहको सहायक निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिता तृतीय पत्रको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

तृतीय पत्र: व्यवस्थापन तथा सेवासम्बन्धी नीति नियम

खण्ड (क) **Management and Business**

1. Business **15**

- 1.1 Business and Competitive Environment and Identifying Competitive Position
- 1.2 Social Responsibility of Business
- 1.3 Corporate and Levels of Strategy
- 1.4 Market Attractiveness & Business Strength
- 1.5 Environmental Threat & Opportunity Profile-ETOP
- 1.6 Value-Chain, Comparative and SWOT Analysis
- 1.7 Competition Policy: Theory and Practice
- 1.8 Price Cap Regulation
- 1.9 Pricing of Multiple Products,
- 1.10 Pricing of Public Enterprises,
- 1.11 Profit and Profit Policies,
- 1.12 Break Even Point Analysis
- 1.13 Project Proposal: Business Plan, Economic Plan and Market Plan

2. Research Method **10**

- 2.1 Research Methods & Techniques (अनुसन्धान विधि र तरिका)
- 2.2 Data Collection & Techniques
- 2.3 Data Analysis & Interpretation तथ्यांक विश्लेष र विवेचना
- 2.4 Research Proposal (अनुसन्धान प्रस्तावना)
- 2.5 Research Report Writing (अनुसन्धान प्रतिवेदन लेखन)
- 2.6 Techniques of Forecasting (पूर्वानुमान)

3. व्यवस्थापन तथा व्यवसाय विश्लेषण **१०**

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा र सिद्धान्त: खास गरी नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रकृया, समन्वय, नियन्त्रण, परिवर्तन व्यवस्थापन, वार्ता र द्वन्द्व व्यवस्थापन ।
- ३.२ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- ३.३ वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रि
- ३.४ प्रशासनमा संचार: यसको महत्व, तरिका र यसका व्यवधान र तिनलाई समाधान गर्ने उपाय
- ३.६ प्रतिस्पर्धा सम्बन्धी नीति र कानूनी व्यवस्था
- ३.७ नेपालमा योजनावद्ध विकासका प्रयासहरु र चालू त्रिवर्षिय वार्षिक योजना
- ३.८ नेपालको अर्थिक विकासमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT) को भूमिका

खण्ड (ख)

१ दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धी र प्राधिकरण

15

- १.१ नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास क्रम
- १.२ नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विगो विकास
- १.३ नेपालमा दूरसञ्चार सेवाको उपभोगबाट सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रमा पर्ने सकारात्मक प्रभाव
- १.४ दूरसञ्चार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरूको जानकारी ।
- १.५ नेपालको दूरसञ्चार विकासमा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरूको भूमिका र योगदान ।
- १.६ दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि लिइनुपर्ने नीति ।
- १.७ दूरसञ्चार क्षेत्रमा सरकारी क्षेत्र, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज र अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूको भूमिका ।
- १.८ विश्वमा भएको दूरसञ्चार प्रविधि, किसिम एवं हाल सम्म भए गरेका प्रगती ।
- १.९ नेपालमा वैदेशिक सहायता प्राप्त गर्ने प्रक्रिया र नेपालको अर्थ व्यवस्थामा वैदेशिक सहायताको स्थान
- १.१० दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि लिइनुपर्ने नीति ।
- १.११ नेपालको विकास निर्माणमा नेपालमा नियामक निकायहरूको भूमिका ।
- १.१२ उपभोक्ताहरूको हितको लागि लिइनुपर्ने अल्प तथा दिर्घकालिन नितिहरू
- १.१३ दूरसञ्चार नीति र यसका विशेषताहरू
- १.१४ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणसम्बन्धी ज्ञान
वर्तमान संगठन, स्वायत्तता र नियमन, मानव संसाधन विकास, नवोदित चुनौतिहरू, वृत्ति विकास, निरीक्षण ।

खण्ड (ग)

ऐन, नियम, नीति

३०

१. दूरसञ्चार नीति, २०६०
२. सूचना प्रविधि नीति, २०५७
३. औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४९
४. विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९
५. दूरसञ्चार ऐन, २०५३
६. दूरसञ्चार नियमावली, २०५४
७. राष्ट्रिय सञ्चार नीति, २०४९
८. उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४
९. उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०५५
११. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४
१२. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (कर्मचारीको सेवाका शर्त सम्बन्धी) विनियमावली, २०६४ ।
१३. प्रतिस्पर्धा प्रवर्धन तथा बजार संरक्षण ऐन, २०६३
१४. नीजिकरण ऐन, २०५०
१५. मध्यस्थता ऐन, २०५५
१६. पूर्वाधार संरचनामा नीजि लगानी सम्बन्धी ऐन, २०६३

खण्ड (घ)

माथि खण्ड खण्ड (क), खण्ड (ख) र खण्ड (ग) लाई समेटेर समस्या समाधान २० अंकको सोधिनेछ ।

माथिको खण्डहरुबाट विषयगत प्रश्नहरु १० वटा सोधिनेछ, जसबाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने २० अंकका प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।